

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen, U2
Utbildningsbyrån, U2

Beslutande
Viceantråd
Annika Hambrudd

Föredragande
Specialsakkunnig
Bodil Regårdh

Justerat
Omedelbart

Nr 14

Behov av ändring i landskapsförordning om
gymnasieutbildning
ÅLR 2024/2276
27 U2 (utdrag)

Beslut

Ålands landskapsregering beslöt att anteckna för kännedom uppgjort PM om behovet av ändringar i bilaga 1 i landskapsförordning (2011:75) om gymnasieutbildning, bilaga 1 U224E09.

Ålands landskapsregering beslöt att överföra det till lagberedningen för fortsatta åtgärder.

PM om behov av ändringar i landskapsförordning om gymnasieutbildning

1. Bakgrund

I LL (2011:13) om gymnasieutbildning finns bestämmelser om gymnasieutbildning och annan utbildning på gymnasienivå samt om gymnasieexamen. Med gymnasieutbildning avses allmänbildande gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning, som leder till en gymnasieexamen med angiven studie- och yrkesinriktning.

Vid ordnandet av utbildning som leder till en examen med yrkesinriktning ska de krav på behörighet att vara verksam i ett yrke vilka, i enlighet med 5 kap. i självstyrelselagen, hör till rikets behörighet iakttagas.

Vid ordnande av utbildning som leder till en examen med yrkesinriktning inom social och hälsovård ska särskilt iakttagas Republikens presidents förordning (2005:37, FFS 549/2005) om yrkesutbildning inom social- och hälsovård i landskapet Åland.

Vid ordnande av en utbildning som leder till en examen med yrkesinriktning inom sjöfart ska särskilt iakttagas Republikens presidentsförordning (2018:37, FFS 501/2018) om utvärdering och godkännande av sjöfartsutbildning som ges på Åland.

I landskapsförordningen (2011:75) om gymnasieutbildning finns bestämmelser om bland annat gymnasieutbildningens innehåll och omfattning. En yrkesinriktad gymnasieexamen innehåller yrkesinriktade examensdelar och gemensamma examensdelar. Inom den grundläggande yrkesutbildningen ordnas yrkesämnesstudier för gymnasieexamen med yrkesinriktning med de utbildningsprogram samt examensbenämningar som anges i bilaga 1 i landskapsförordningen. En examen med yrkesinriktning kan indelas i kompetensområden och ha en eller flera examensbenämningar.

2. Förslag till ändringar i bilaga 1 i landskapsförordning om gymnasieutbildning

Landskapsregeringen har uppmärksammat om att det på rikssidan har beslutats om nya examensgrunder som gäller från och med 1.8.2024. De utbildningsprogram som detta gäller är grundexamen i sjöfart, grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen samt för gymnasieexamen i maskin- och produktionsteknik, gymnasieexamen i affärsverksamhet, gymnasieexamen i pedagogisk verksamhet och handledning samt gymnasieexamen inom restaurang och cateringbranschen. Därutöver beslöts det om nya examensgrunder redan från 1.8.2022 för de övriga utbildningsprogrammen.

Inom sjöfart är ändringarna omfattande. Samtliga kompetensområden har ändrat och examensbenämningar har tillkommit. Kompetensområdet för däck- och maskinreparationer och kompetensområdet för eldrift har slagits ihop och benämns från 1.8.2024 för *kompetensområdet för besättningsarbete*. Examensbenämningen reparatör ändras till *maskinman*, fartygselektriker är oförändrat samt examensbenämningen *matros* har tillkommit kompetensområdet för besättningsarbete. Kompetensområdet för maskinbefäl och kompetensområdet för däcksbefäl har slagits ihop och benämns från 1.8.2024 för *kompetensområdet för befälsarbete*. Examensbenämningarna inom kompetensområdet för befälsarbete är vakthavande styrman och vakthavande maskinmästare. Ett nytt kompetensområde har tillkommit inom sjöfart som benämns

kompetensområdet för sjöfartslogistik. Examensbenämningen inom kompetensområdet för sjöfartslogistik är *arbetstagare inom sjöfartstjänster*.

I grundexamen inom social- och hälsovård blir det färre kompetensområden men examensbenämningarna är samma som tidigare från och med 1.8.2024. Kompetensområden som ska bort i nuvarande bilaga är kompetensområdet för rehabilitering, kompetensområdet för kundbetjäning och informationshantering samt kompetensområdet för fotvård. Kompetensområdet för akutvård ändrar till *kompetensområdet för prehospital akutsjukvård*. Kompetensområdet för mentalhälsoarbete och missbrukarvård ändrar till *arbete med mental hälsa och missbruk*. Kompetensområdet för sjukvård och omsorg ändrar till *kompetensområdet för sjukvård* och kompetensområdet för munhälsovård ändrar till *munvård*. Kompetensområdet för arbete med personer med funktionsnedsättning ändrar till *kompetensområdet för funktionshindersarbete*. Kompetensområdet för pedagogisk verksamhet och vård av barn och unga samt kompetensområdet för vård och rehabilitering av äldre förblir oförändrade.

Inom gymnasieexamen i maskin- och produktionsteknik tillkommer kompetensområdet *Plastteknik* med examensbenämningen *tillverkare av plastprodukter*. Dessutom tillkommer en examensbenämningen maskinautomationsmontör i kompetensområdet för installation och automation.

I utbildningsprogrammet för gymnasieexamen inom byggnadsbranschen saknas kompetensområden och examensbenämningar. Föreslås att tre kompetensområden med tillhörande examensbenämningar ska tillfogas bilagan. Dessa är *kompetensområdet för husbyggnad* med examensbenämning *husbyggare*, *kompetensområdet för markanläggning* med examensbenämningen *schaktare* samt kompetensområdet för *schaktningsmaskintransport* med examensbenämningen *schaktningsmaskinförare*.

Inom gymnasieexamen i informations- och kommunikationsteknik tillkommer tre nya examensbenämningar förutom IT-stödperson och programutvecklare. De nya är *montör inom välfärdsteknik*, *elektronikmontör* samt *datanätsinstallatör*.

3. Konsekvenser

Studering som inlett avläggandet av grundexamen inom sjöfart och grundexamen inom social -och hälsovårdsbranschen före 1.8.2024 har rätt att avlägga examen enligt grunderna för grundexamen i sjöfart fastställt 17.12.2021 (OPH -5502-2021) och grunderna för grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen fastställt 17.12.2021 (OPH-5085-2021) senast det läsår som avslutas den 31.7.2028.

EXAMEN - utbildningsprogram	EXAMENS BENÄMNING
HANDEL, ADMINISTRATION OCH JURIDIK	
Gymnasieexamen i affärsverksamhet	merkonom
DATABEHANDLING OCH KOMMUNIKATION	
Gymnasieexamen i informations- och kommunikationsteknik	IT-stödperson, programutvecklare, montör inom välfärdsteknik, elektronikmontör, datanätsinstallatör
DE TEKNISKA OMRÅDENA	
Gymnasieexamen i maskin- och produktionsteknik	
<i>Kompetensområde för:</i>	
Produktionsteknik	verkstadsmekaniker, plåtslagare/svetsare
Installation och automation	maskinmontör, maskinautomationsmontör
Plastteknik	tillverkare av plastprodukter
Gymnasieexamen inom fordonsbranschen	
<i>Kompetensområde för:</i>	
Fordonsteknik	bilmekaniker, diagnosmekaniker, nyttfordonsmekaniker, småmaskinsmekaniker
Försäljning	fordonsförsäljare, serviceförsäljare, reservdelsförsäljare
Skadereparationer	karosseri- och bilplåtsmekaniker, billackerare
Gymnasieexamen inom el- och automationsbranschen	elmontör, automationsmontör
Gymnasieexamen inom byggnadsbranschen	
<i>Kompetensområdet för:</i>	
Husbyggnad	husbyggare
Markanläggning	schaktare
Schaktningsmaskintransport	schaktningsmaskinförare
Gymnasieexamen inom husteknik	
<i>Kompetensområdet för:</i>	
Rörmontering	rörmontör
Ventilationsmontering	ventilationsmontör
Kylmontering	kylmontör
HÄLSOVÅRD OCH VÄLFÄRD	
Gymnasieexamen i pedagogisk verksamhet och handledning	
<i>Kompetensområde för</i>	
Småbarnspedagogik och familjeverksamhet	barnledare
Handledning av ungdomar och gemenskaper	ledare för ungdomar och gemenskaper
Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen	

<i>Kompetensområdet för:</i>	
Prehosapital akutsjukvård	akutvårdare på grundnivå
Pedagogisk verksamhet och vård av barn och unga	närvårdare
Arbete med mental hälsa och missbruk	närvårdare
Sjukvård	närvårdare
Munvård	närvårdare
Funktionshinderarbete	närvårdare
Vård och rehabilitering av äldre	närvårdare
TJÄNSTEBRANSCHEN	
Gymnasieexamen inom restaurang- och cateringbranschen	
<i>Kompetensområdet för:</i>	
Kundservice	servitör
Matservice	kock
Gymnasieexamen inom hår- och skönhetsbranschen	
<i>Kompetensområdet för:</i>	
Frisörsarbete	frisör
Barberararbete	barberare
Hudvård	kosmetolog
Grundexamen inom sjöfart	
<i>Kompetensområdet för:</i>	
Befälsarbete	vakthavande styrman, vakthavande maskinmästare
Besättningsarbete	matros, fartygselektriker, maskinman
Sjöfartslogistik	arbetstagare inom sjöfartstjänster
Gymnasieexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen	
<i>Kompetensområdet för:</i>	
Lokalvård	lokalvårdare
Fastighetsskötsel	fastighetsskötare
Hemarbetservice	hemvårdare